

contribution

75

coopérateur

contribution [kɔ̃tribysjɔ] *nf* contribuție (sumă de bani etc.)

contrôle [kɔ̃tʁol] *nm* **1** control, verificare, revizie **2** control (dominație) ► ~ *m* (**de soi**) auto-control, stăpânire de sine; ~ *m* **des billets** control al biletelor; **de** ~ de control

contrôler [kɔ̃tʁole] *v* **1** a conduce (o organizație etc.), a controla (a domina) **2** a controla (a examina)

contrôleur [kɔ̃tʁolœʁ, øz] *nm*

1 inspector **2** controlor

controvertible [kɔ̃tʁovɛrsabl] *adj* controversat/-ă, discutabil/-ă

controverse [kɔ̃tʁovɛʁs] *nf* controversă

controversé, -ée [kɔ̃tʁovɛʁse] *adj* controversat/-ă, discutabil/-ă

contusion [kɔ̃tyzjɔ] *nf* contuzie, vânătăie

contusionner [kɔ̃tyzjɔne] *v* a învineteji

contusionner (se) [kɔ̃tyzjɔne] *se* **contusionner** *qqch* a-și învineteji *ceva*

convaincant, -ante [kɔ̃vɛ̃kɑ̃, ɑ̃t] *adj* convingător/-oare

convaincre* [kɔ̃vɛ̃kʁ] *v* **1** a convinge *pe cineva de ceva* **2** a demonstra vinovăția *cuiva*

convaincu, -ue [kɔ̃vɛ̃ky] *adj* sigur/-ă *de ceva*, convins/-ă *de ceva*

convalescence [kɔ̃valesɑ̃s] *nf* convalescență

convenable [kɔ̃vnabl] *adj* adecvat/-ă, convenabil/-ă, oportun/-ă *pentru ceva*

convenablement [kɔ̃vnabləmɑ̃] *adv* adecvat, corespunzător, potrivit

convenir* [kɔ̃vnir] *v* **1** a conveni *cuiva*, a fi *cuiva* la îndemână **2** a se pune de acord *asupra ceva*, a stabili

(o întâlnire etc.) **3** a conveni *asupra ceva* (înțelegere), a stabili *ceva*

convention [kɔ̃vɛ̃sjɔ] *nf* **1** acord, contract, convenție (internațională)

2 convenție (de comportament)

conventionnel, -elle

[kɔ̃vɛ̃sjɔnel] *adj* convențional/-ă; **peu conventionnel/el/-elle** neconvențional/-ă

convenu, -ue [kɔ̃vny] *adj* convenit/-ă, stabilit/-ă

convergence [kɔ̃vɛʁʒɑ̃s] *nf* convergență

conversation [kɔ̃vɛʁsɑ̃sjɔ] *nf* conversație; **guide** *m* **de** ~ ghid de conversație; **tenir une** ~ *avec qqn* *sur qqch* a conversa *cu cineva* *despre ceva*

conversion [kɔ̃vɛʁsjɔ] *nf* conversiune (a unei monede etc.), transformare (a unităților de măsură etc.)

convertibilité [kɔ̃vɛʁtibilitɛ] *nf* convertibilitate

convertible [kɔ̃vɛʁtibl] *adj* convertibil/-ă

convertir [kɔ̃vɛʁtir] *v* a schimba *ceva în ceva* (valută), a transforma *ceva în ceva* (intr-o altă unitate de măsură)

conviction [kɔ̃viksjɔ] *nf* convingere

convoi [kɔ̃vwa] *nm* coloană, convoi (de mașini)

convoquer [kɔ̃vɔke] *v* a convoca *ceva*

convoyeur [kɔ̃vwajœʁ, øz] *nm* transportor, conveier

convulsif, -ive [kɔ̃vylysif, iv] *adj* convulsiv/-ă

convulsion [kɔ̃vylysijɔ] *nf* convulsie

coopérateur [kɔ̃ɔperatœʁ, tris] *nm* **1** coleg (de serviciu) **2** membru cooperativ (al unei cooperative)

journal

180

juteux

zile; **tous les** ~s zilnic; **un** ~ o dată, o dată și-o dată; **un** ~ **sur deux** o zi da, una nu, din două în două zile

journal [ʒurnal] *nm* **1** jurnal
2 ziar **3** (jurnal de) știri **4** revistă ▶ ~ *m* **du soir** ziar de seară

journalier, -ière [ʒurnalje, jɛʁ] *adj* zilnic/-ă

journalisme [ʒurnalism] *nm* jurnalism, jurnalistică

journaliste [ʒurnalist] *nm* jurnalist, publicist, ziarist

journalistique [ʒurnalistik] *adj* jurnalistic/-ă, ziaristic/-ă

journée [ʒurne] *nf* zi; **dans la** ~ în timpul zilei; **de toute la** ~ pentru toată ziua

joyau [ʒwajo] *nm* bijuterie, comoară (lucru sau persoană dragi)

joyeux, -euse [ʒwajø, øz] *adj* fericit/-ă, vesel/-ă; **J ~ anniversaire!** La mulți ani!

jubilation [ʒybilasjõ] *nf* veselie, entuziasm

jubiler [ʒybile] *v* a se bucura *de/la* ceva

judas [ʒyda] *nm* vizor

judiciaire [ʒydisjɛʁ] *adj* judiciar/-ă, judecătoresc/-ească

judo [ʒydo] *nm* judo

judoka [ʒydoʔka] *nm* judocan

juge [ʒyʒ] *nm* **1** judecător **2** arbitru

jugement [ʒyʒmõ] *nm* **1** verdict, sentință **2** părere, judecată

juger [ʒyʒe] *v* a judeca *pe cineva*

juif, juive [ʒɥif, ʒɥiv] *adj* evreiesc/-ească, mozaic/-ă ♦ *nm* evreu

juillet [ʒɥijɛ] *nm* iulie

juin [ʒɥɛ] *nm* iunie

jumeau [ʒymo, ɛl] *nm* geamăn; **lits** *m pl* ~x pat matrimonial

jumelles [ʒymɛl] *n* binoclu

jument [ʒymõ] *nf* iapă

jungle [ʒœgl] *nf* junglă

junior [ʒynjɔʁ] *nm* junior

jupe [ʒyp] *nf* fustă

jurer [ʒyre] *v* **1** a jura *ceva* **2** a înjura

juridiction [ʒyridiksjõ] *nf* jurisdicție

juridique [ʒyridik] *adj* juridic/-ă, legal/-ă

juriste [ʒyrist] *nm* avocat

jury [ʒyri] *nm* juriu

jus [ʒy] *nm* suc (de fructe etc.)

jusque [ʒysk(ə)] *prep* până la

▶ **Attendez jusqu'à ce que je rentre.** Așteptați până vin.; **jusqu'à** până la; **jusqu'ici** deocamdată

justaucorps [ʒystokɔʁ] *nm* costum de gimnastică

juste [ʒyst] *adj* corect/-ă

♦ *adv* tocmai (exact)

justice [ʒystis] *nf* justiție

justifiable [ʒystifabl] *adj* justificabil/-ă

justification [ʒystifikasjõ] *nf* justificare *pentru* *ceva*, motive *pentru* *ceva*

justifié, -ée [ʒystifje] *adj* justificat/-ă (legitim)

justifier [ʒystifje] *v* a dovedi *ceva*, a justifica *ceva*

juteux, -euse [ʒytø, øz] *adj* suculent/-ă, zemos/-oasă

plateau

237

plumier

Am bateria descărcată.; ~ *m* à **rôtir** tavă (de copt); ~ *m* **principal** fel principal (de mâncare)

plateau [plato] *nm* **1** câmpie **2** tavă ► **haut** ~ *m* platou (formă de relief); **petit** ~ *m* platou (pentru servit), tavă

platebande [platbād] *nf* pătulă

plateforme [platfɔrm] *nf* platformă

platine [platin] *nm* platină

platonique [platɔnik] *adj* platonice/-ă

plâtre [platr] *nm* ghips, tencuială

plâtrer [platre] *v* a pune *ceva* în ghips (mâna etc.), a tencui (peretii etc.)

plein, pleine [plē, plēn] *adj* plin/-ă *de ceva*; **à/en** ~ din plin; ~/*~e* **d'entrain** energic/-ă; ~/*~e* **de tact** cu/plin de tact; ~/*~e* **de vie** plin/-ă de viață; ~/*~e* **de vitalité** plin/-ă de vitalitate, energic/-ă

pleinement [plenmā] *adv* din plin

plénipotentiaire [plenipotāsje] *nm* plenipotențiar

pleur [plœr] *nm* plâns, plânset

pleurer [plœre] *v* a plânge ► **faire** ~ *qqn* a face *pe cineva* să plângă

pleurésie [plœrezi] *nf* pleură

pleurnicher [plœrnife] *v* a se smiorcăi

pleuvasser [pløvase] *v* a picura (despre ploaie)

pleuvoir* [pløvwar] *v* a ploua; **il devrait** ~. Au anunțat ploaie. (conform prognozei)

pleuvoter [pløvɔte] *v* a picura (despre ploaie)

plèvre [plēvr] *nf* pleură

plexiglas [pleksiglas] *nm* plexiglas

pli [pli] *nm* dungă (la pantaloni), pliu **pliable** [plijabl] *adj* pliant/-ă, pliant/-ă

pliant, -ante [plijō, plijōt] *adj* pliant/-ă, pliant/-ă; **couteau** *m* ~ briceag

plier [plije] *v* a împături, a îndoi *ceva*, a plia

plisser [plise] *v* a-și încrunta (fruntea etc.)

plisser (se) [plise] **se plisser** a se încrunta

plomb [plō] *nm* **1** plumb **2** sigiliu ► **de** ~ de plumb; **sans** ~ fără plumb

plombage [plōbaz] *nm* plombă

plombé, -ée [plōbe] *adj* de plumb

plomber [plōbe] *v* a plomba *ceva* (o masea)

plomberie [plōbri] *nf* țevărie (canalizare)

plombier [plōbje] *nm* instalator

plongée [plōʒe] *nf* scufundare;

combinaison *f* de ~ costum de neopren

plonger [plōʒe] *v* **1** a scufunda *ceva în ceva* **2** a se scufunda

plonger (se) [plōʒe] *v* **se plonger** a se scufunda *în ceva*

plongeur [plōʒœr, øʒ] *nm* scafandru

pluie [plui] *nf* ploaie ► ~ *f* **diluvienne** rupere de nori, ploaie torențială; ~ *f* **intermittente** averse de ploaie

plumage [plymaz] *nm* penaj

plume [plym] *nf* pană

plumer [plyme] *v* a cheli *pe cineva* (de bani la cărți etc.), a jumuli *ceva* (o găină etc.)

plumier [plymje] *nm* carcasă, penar

bumbac

365

buzunar

bumbac *n* cotton *m*, (plantă) coton-
nier *m*; **de** ~ de/en coton

bumerang *n* boomerang *m*

bun, -ă *adj* **1** (calitativ etc.) bon/
bonne **2** (inceput, sfârșit etc.)

même ► **bun la inimă** de bon

cœur; **bunuri imobiliare** bien *m*

immobilier, immeuble *m*; **bunuri**

mobile biens *m pl* mobiliers; **Bună!**

Salut!; **cel mai bun/-ă** le meilleur;

mai bun/-ă meilleur/-eure

bună *interj* salut

bunăstare *f* aisance *f*, prospérité *f*

bunățate *f* bonté *f*

bunăvoie **de** ~ bénévolement,
volontairement

bunăvoință *f* bonne volonté *f*,
complaisance *f*

buncăr *n* blockhaus *m*

bungalou *n* bungalow *m*

bun-gust **de** ~ de bon goût

bunic *m* grand-père *m*; ~i grands-
-parents *m pl*

bunică *f* grand-mère *f*

bunicel, -ică *adj* passable

bunuri *n pl* (personale) objets *m pl*
personnels

burduf *n* soufflet *m*, vache *f*

burete *m* (de spălat etc.) éponge *f*;

~ **de sârmă** éponge *f* métallique,

tampon *m* à récurer (métallique)

burghez provincial petit-
-bourgeois *m*

burghezie *f* bourgeoisie *f*

burghiu *n* forêt *m*; ~ **de foraj**
vrille *f*

buric *n* nombril *m*, ombilic *m*

burnița *v* bruiner

bursă *f* bourse *f*

bursier *adj* boursier/-ière

bursuc *m* blaireau *m*

burtă *f* panse *f*, bide *m*, ventre *m*,
abdomen *m*

buruiănă *f* mauvaise herbe *f*

busolă *f* boussole *f*, compas *m*

bust *n* buste *m*

busuioc *n* basilic *m*

buși *v* *ceva* cogner *qqch*, frapper
(*sur*) *qqch*, *ceva* heurter *qqch*

buși (se) **a se buși** *de ceva* percuter
qqch; **a se buși** avoir un accident

buștean *m* bûche *f*, souche *f*

butic *n* boutique *f*

butoi *n* cuve *f*, auge *f*, tonneau *m*,
barrique *f*

buton *n* bouton *m*

butuc *m* souche *f*, (de lemn) billot *m*

buză *f* lèvres *f*

buzunar *n* poche *f*; ~ **de la piept**
poche *f* de poitrine; **de** ~ (dicționar
etc.) de poche

gramatical

447

gresie

gramatical, -ă *adj* gramatical/ -ale, de grammaire

gramatică *f* grammaire *f*

granat *m* (mineral) grenat *m*

grandios, -oasă *adj* grandiose, (plan etc.) grand/grande

granit *n* granit *m*

graniță *f* frontieră *f*, limite *f*, frontieră *f*; **de** ~ de frontieră, limitrophe

granulă *f* boulette *f*, granulé *m*

grapă *f* herse *f*

gras, -ă *adj* **1** (supraponderal) gros/ grosse **2** gras/grasse

gratii *f pl* grille *f*

gratis *adv* gratuitement, à titre gratuit, gratis

gratuit, -ă *adj* gratuit/-uite

♦ *adv* gratuitement, à titre gratuit

grația *v pe cineva* gracier *qqn*

grație *f* élégance *f*; **cu** ~ avec grâce, gracieusement

grațiere *f* grâce *f*

grațios, oasă *adj* gracieux/-ieuse, élégant/-ante

graur *m* étourneau *m*, sansonnet *m*

grav *adv* (rănit etc.) gravement

grava *v* graver, (în piatră etc.) *ceva* inscrire *qqch*

gravidă *adj* enceinte

graviditate *f* gravidité *f*; **de** ~ de grossesse

gravitate *f* (a unei situații etc.) gravité *f*

gravitație *f* gravitation *f*, pesantur *f*

gravitațional, -ă *adj* de gravitation, gravitationnel/-elle

gravură *f* gravure *f*

grăbi *v ceva* accélérer *qqch*, *ceva* avancer *qqch*, *ceva* précipiter *qqch*

grăbi (se) **a se grăbi** être pressé/-ée, se dépêcher, se hâter, se laisser aller; **a se grăbi cu ceva** se hâter de faire *qqch*; **Grăbește-te!** Dépêche-toi!; **Mă grăbesc.** Je suis pressé/-ée.

grăbire *f a ceva* accélération *f*

grăbit, -ă *adj* pressé/-ée

grădinar *m* jardinier *m*, horticulteur *m*; ~ (amator) jardinier *m* amateur

grădină *f* jardin *m*; **de** ~ de jardin, jardinier/-ère; ~ **zoologică** zoo *m*

grădinarit *centru de* ~ jardinage *m*

grădiniță *f* maternelle *f*, école *f* maternelle

grămadă *f* tas *m*, amas *m*, (de cărți etc.) *de ceva* pile *f de qqch*; **a face ceva grămezi** empiler *qqch*; **o** ~ *de ceva* beaucoup *de qqch*

grăsimă *f* graisse *f*; **a pune** ~ (în mâncare) graisser

grătar *n* **1** (de fier) grille *f* **2** (în cuptor etc.) gril *m*, rôti-soire *f* **3** (pentru prăjit carne) gril *m* **4** barbecue *m*, barbecue-party *f* ▶ **a face ceva la** ~ griller *qqch*

grâu *n* froment *m*, blé *m*; **grâne** grain *m*, grains *m pl*, graines *f pl*

greată *f* nausée *f*; **Îmi face** ~. Ça me dégoûte.

grebla *v* (frunze etc.) ratisser

greblă *f* râteau *m*

grec, greacă *adj* grec/grecque ♦ *m* Grec

Grecia *f* Grèce *f*

greier *m* grillon *m*

grenadă *f* grenade *f*

grefrut *n* pamplemousse *m*

gresie *f* grès *m*

pensa

532

permeabil

pensa *v* (sprâncenele etc.) épiler
pensetă *f* pince *f*
pensie *f* pension *f* (de retraite),
 retraite *f*; **a fi la** ~ être à la retraite;
a ieși la ~ partir en/prendre sa
 retraite; **de** ~ de retraite; ~ **de**
întreținere (pentru copii) pension *f*
 alimentaire, aliments *m pl*
pensionar *m* retraité *m*
pensionare *f* départ *m* à la retraite
pensiune *f* pension *f*; ~ **comple-**
tă pension *f* complète
pensulă *f* (de pictat etc.) pinceau *m*
pentatlon *n* pentathlon *m*
pentru *prep* cineva pour *qqn*; ~ **că**
 car, (deoarece) parce que; ~ **ce** de
 quoi
penultim, -**ă** *adj* avant-dernier/
 -ière
penubră *f* pénombre *f*
pepene ~ **galben** melon *m*; ~
 verde pastèque *m*
percepe *a* ~ percevoir, saisir
percepere *f* *a ceva* perception *f* de
qqch
perceptibil, -**ă** *adj* sensible, (cu
 urechea) audible
percepție *f* perception *f*
percheziția *v* *pe cineva/ceva*
 fouiller *qqn/qqch*, *pe cineva* fouiller
qqn
perdant *m* vaincu *m*, battu *m*
perdea *f* rideau *m*
pereche *f* **1** (cuplu etc.) couple *m*
2 (de pantofi etc.) paire *f* **3** (două
 persoane) couple *m* ► **nu avea** ~
 être sans pareil
peren, -**ă** *adj* (plantă etc.) résist[ant]/
 -ante, endure[ant]/-ante
perete *n* (al camerei) mur *m*
 ♦ *m* (de munte etc.) face *f* ► **de** ~
 mural/-ale

perfect, -**ă** *adj* modèle, parfait/
 -aite, (cel mai bun etc.) suprême
 ♦ *adv* parfaitement
perfectiv, -**ă** *adj* perfect[iv]/-ive
perfectionist *m* perfectionniste
m
perfectiune *f* perfection *f*
perfid, -**ă** *adj* insid[ieus]/-ieuse,
 piège
perfora *v* perforer, *ceva* percer *qqch*
performant **a fi mai** ~/-**ă** decât
cineva/ceva être plus perform[ant]/
 -ante *que qqn/qqch*
performanță *f* performance *f*
pergament *n* parchemin *m*
peria *v* *ceva* broser *qqch*
pericol *n* danger *m*; **a pune** *pe*
cineva/ceva în ~ (un eveniment etc.)
 menacer *qqn/qqch*; **Există** ~ul să...
 Il y a un danger de...
periculos, -**oasă** *adj* à/de risque,
 danger[ieus]/-euse ♦ *adv* dange-
 reusement
perie *f* (pentru haine etc.) brosse *f*
periferie *f* banlieue *f*, périphérie *f*
periodă *f* délai *m*, période *f*,
 (de timp) temps *m*; ~ **de probă**
 période *f* d'essai
periodic, -**ă** *adj* périodique
 ♦ *adv* régulièrement
perisabil, -**ă** *adj* périssable
perișoară *f* boulette *f*
periuță *f* (petite) brosse *f*; ~ **de**
 dinți brosse *f* à dents
perlă *f* perle *f*
permanent, -**ă** *adj* stable, in-
 cess[ant]/-ante, perman[ent]/-ente,
 suiv[iv]/-ie, contin[u]/-ue, (trafic
 etc.) fluide ♦ *adv* à demeure,
 pour toujours, continuellement,
 continûment, en permanence
permeabil, -**ă** *adj* perméable,
 pénétrable, perméable à l'air

venal

622

veșnicie

venal, -ă *adj* corruptible, vén|al/-ale

venă *f* veine *f*

venera *v* (o zeitate) *pe cineva/ceva* adorer *qqn/qqch*

Venezuela *f* Venezuela *m*

venezuelan, -ă *adj* vénézuélien/-ienne ♦ *m* Vénézuélien

veni *v* undeva se rendre *qqpart*, (a ajunge) venir *qqpart*, (clipa etc.) arriver, survenir; **a ~ în întâmpinarea dorințelor cuiva** aller à l'encontre des souhaits *de qqn*; **a ~ undeva nepoftit** s'introduire *qqpart*; **a-și ~ în fire** (a-și reveni) revenir à soi

venin *n* venin *m*

veninos, -oasă *adj* toxique, venim|eux/-euse, vénén|eux/-euse

venit *n* (salariu) revenu *m*, recette *f*

venituri *n pl* revenus *m pl*

ventilator *n* aérateur *m*, ventilateur *m*

ventilație *f* ventilation *f*, aération *f*

Venus *f* Vénus *f*

verandă *f* véranda *f*

verb *n* verbe *m*

verbal, -ă *adj* verb|al/-ale

verde *adj* vert/verte ♦ *n* vert *m*, (la semafor) feu *m* vert

verdeată *f* verdure *f*; **covor de ~ tapis** *m* végétal

verdict *n* jugement *m*, sentence *f*, verdict *m*

veridic, -ă *adj* crédible, véridique

verifica *v* vérifier *qqch*, (a testa cunoștințele) *pe cineva din ceva* interroger *qqn sur qqch*

verificare *f* contrôle *m*, examen *m*, inspection *f*, révision *f*, (a candidaților etc.) enquête *f*

verificat, -ă *adj* éprouv|é/-ée

verigă ~ intermediară maillon *m* intermédiaire, intermédiaire *m*

verighetă *f* anneau *m* nuptial

verișoară *f* cousine *f*

veritabil, -ă *adj* pur/pure

vermut *n* vermouth *m*

vernisa *v* (o expoziție etc.) ouvrir *qqch*

vernisaj *n* (de expoziție) vernissage *m*

verosimil, -ă *adj* croyable

vers *n* vers *m*; **în versuri** en vers

versant *m* pente *f*, versant *m*

versificat, -ă *adj* en vers

versiune *f* a ceva version *f* de *qqch*

versuri *n pl* (poezie) vers *m pl*

vertebrat *n* vertébré *m*

vertebră *f* vertèbre *f*

vertical, -ă *adj* droit/droite, relev|é/-ée, dress|é/-ée, vertic|al/-ale ♦ *adv* droit

verucă *f* verrue *f*

vervă *f* élan *m*

vesel, -ă *adj* hilare, gai/gaie, joy|eux/-euse, joy|eux/euse ♦ *adv* (a zâmbi etc.) heureux, d'un air heureux

veselă *f* vaisselle *f*

veselie *f* allégresse *f*, hilarité *f*, jubilation *f*

vest *n* ouest *m*, occident *m*; **de ~** ouest, de l'ouest, occident|al/-ale; **la ~** à l'ouest; **V~ul mijlociu** Midwest *m*

vestă *f* gilet *m*; **~ de salvare** gilet *m* de sauvetage

vesti *v* proclamer

vestiar *n* consigne *f* automatique

vestibul *n* vestibule *m*, hall *m*

vestic, -ă *adj* ouest, de l'ouest, occident|al/-ale

vestigiu *n* vestige *m*

veșnic, -ă *adj* étern|el/-elle

veșnicie *f* éternité *f*